

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 294/2025-35

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavných sťažnostiach sťažovateľiek [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a maloletej [REDACTED], [REDACTED], zastúpených zákonnou zástupkyňou [REDACTED], všetky bytom [REDACTED], právne zastúpených Advokátska kancelária Prachová & Pobjiak, s. r. o., Pribinova 20, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 11P/25/2024 (pôvodne Okresný súd Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 38P/2/2021) takto

rozhodol:

- Postupom Mestského súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 11P/25/2024 (pôvodne Okresný súd Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 38P/2/2021) **bolo porušené** základné právo sťažovateľiek na prerokovanie ich vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a ich právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Každej zo sťažovateľiek **priznáva** finančné zadost'učinenie **2 000 eur**, ktoré im **je** Mestský súd Bratislava II **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Mestský súd Bratislava II **je povinný** nahradiť sťažovateľkám trovy konania **1 934,84 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľiek do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Vo zvyšnej časti ústavným sťažnostiam **nevypovedá**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavné sťažnosti sťažovateľiek a skutkový stav vecí

1. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 294/2025-18 zo 7. mája 2025 prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu ústavné sťažnosti sťažovateľiek, doručené ústavnému súdu 24. januára 2025 a 29. januára 2025 (ktoré boli uznesením ústavného súdu č. k. I. ÚS 274/2025-13 z 23. apríla 2025 spojené na spoločné konanie), ktorými sa domáhajú vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie

svojej veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v napadnutom konaní o návrhu otca na zmenu rozhodnutia o úprave rodičovských práv a povinností k maloletým sťažovateľkám. Navrhujú priznať každej z nich primerané finančné zadost'učinenie 5 000 eur, ako aj náhradu trov konania.

2. Z ústavných sťažností, ich príloh a vyžiadaného spisu mestského súdu sp. zn. 11P/25/2024 vyplýva, že otec maloletých sťažovateľiek podal 7. januára 2021 na Okresnom súde Bratislava III návrh na zníženie výživného. Konanie bolo vedené pod sp. zn. 38P/2/2021. Pred okresným súdom sa konali pojednávania 27. mája 2021 a 4. novembra 2021. Následne boli termíny pojednávania nariadené na 21. apríl 2022 a 5. október 2022 zrušené z pracovných dôvodov sudkyne, resp. kúpeľnej liečby sudkyne. Okresný súd ďalšie pojednávanie 21. februára 2023 odročil, keďže pred týmto pojednávaním mu boli doručené návrh otca na striedavú osobnú starostlivosť a návrh sťažovateľky na zvýšenie výživného a na zmenu úpravy styku otca s maloletými. Po prechode výkonu súdnictva mestský súd vydal 7. augusta 2023 uznesenie o prenesení miestnej príslušnosti na Okresný súd Pezinok, ktorý svoj nesúhlas s týmto prenesením predložil Krajskému súdu v Trnave, spis bol následne postúpený na rozhodnutie Krajskému súdu v Bratislave, ktorý ho predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky. Ten určil, že na rozhodnutie o nesúhlase s prenesením miestnej príslušnosti je príslušný Krajský súd v Trnave, ktorý uznesením z 31. januára 2024 rozhodol, že nesúhlas Okresného súdu Pezinok je dôvodný. Po vrátení spisu mestskému súdu 15. februára 2024 nasledovala reťaz zrušených termínov pojednávania jednak z dôvodov na strane súdu (14. mája 2024, 12. augusta 2024) z dôvodu rehabilitácie, resp. práceneschopnosti sudkyne, ako aj z iniciatívy právneho zástupcu sťažovateľiek z dôvodu kolízie termínov (4. jún 2024, 1. október 2024), z dôvodu mimosúdnych rokovaní (17. október 2024), zo zdravotných dôvodov (28. január 2025), ako aj žiadosti právneho zástupcu otca (20. marec 2025). Napokon otec súdu oznámil, že medzi rodičmi došlo k uzatvoreniu dohody, ktorú mestský súd schválil rozsudkom z 3. apríla 2025, právoplatným 4. apríla 2025.

II.

Argumentácia sťažovateľiek

3. Sťažovateľky namietajú neprimeranú dĺžku napadnutého konania v trvaní štyroch rokov, ktoré nebolo v čase podania ústavných sťažností právoplatne skončené. V ústavných sťažnostiach naznačujú, že zrejme dôjde k dohode rodičov. Napriek absencii skutkovej či právnej zložitosti veci mestský súd nekoná efektívne ani hospodárne, pričom vo veci týkajúcej sa maloletých by mal konať s mimoriadnou starostlivosťou.

III.

Vyjadrenie mestského súdu a replika sťažovateľiek

4. Predsedníčka mestského súdu, vychádzajúc z vyjadrenia aktuálnej zákonnej sudkyne, nad rámec chronologického prehľadu napadnutého konania pripúšťa, že celková dĺžka konania sa zo všeobecného hľadiska aj s prihliadnutím na predmet konania môže javiť ako neprimeraná. No zároveň upriamuje pozornosť na početné žiadosti o odročenie nariadených termínov pojednávania zo strany sťažovateľky, ako aj na predloženie početných listinných dôkazov tesne pred nariadeným termínom pojednávania, z čoho vyvodzuje, že na dĺžke konania sa svojím

správaním pričínila aj sťažovateľka, na skutkovú zložitost' veci, súdnu mapu, ako aj zmenu zákonného sudcu. Pripomína, že mestský súd meritórnym rozhodnutím z 3. apríla 2025 schválil rodičovskú dohodu a konanie je právoplatne skončené. Navrhuje, aby na uvedené ústavný súd prihliadol pri rozhodovaní o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

5. Sťažovateľky upriamujú pozornosť na priebeh napadnutého konania do polovice roka 2024, keď boli prítomné obdobia nečinnosti i pochybenia konajúceho sudcu. Objektívne okolnosti ako zmena či choroba zákonného sudcu ani zmenu súdnej mapy nemožno pripísať na ťarchu sťažovateľiek. Výšku finančného zadosťučinenia považujú napriek právoplatnému skončeniu napadnutého konania za adekvátne.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavných sťažností

6. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí, aj pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru – m. m. I. ÚS 304/2021, I. ÚS 444/2021, pozn.)] je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom znamenajúcim nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. II. ÚS 118/2019, I. ÚS 250/2020).

7. Pri posudzovaní otázky, či v okolnostiach konkrétneho súdneho konania došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade s doterajšou judikatúrou [m. m. III. ÚS 241/2017, I. ÚS 17/2022, rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci Frydlender proti Francúzsku z 27. 6. 2000, č. 30979/96 a vo veci Záborský a Šmáriková proti Slovensku zo 16. 12. 2003, č. 58172/00] zohľadňuje (1) právnu a faktickú zložitost' veci, o ktorej všeobecný súd rozhoduje, (2) správanie účastníka súdneho konania a (3) postup samotného súdu a prihliada sa pritom aj na význam konania pre sťažovateľa.

8. Z hľadiska povahy veci ústavný súd uvádza, že napadnuté konanie nie je právne zložit'é, pretože konania o úprave výkonu rodičovských práv a povinností tvoria štandardnú a pomerne početnú súčasť rozhodovacej činnosti súdov, z pripojeného spisu nevyplýva ani záver o jeho zložitosti po skutkovej stránke. Pri posudzovaní označeného kritéria prihliadal aj na povahu konania dotýkajúceho sa ochrany záujmov maloletých detí a ich osobného statusu, ktoré si vo všeobecnosti vyžadujú postup súdu s výnimočnou starostlivosťou i promptnosťou vykonávania procesných úkonov (m. m. II. ÚS 33/99, I. ÚS 53/02, I. ÚS 368/2021, rozsudok ESLP vo veci Fiala proti Českej republike z 18. 7. 2006, bod 76, porovnaj tiež rozsudky vo veciach Nuutinen proti Fínsku z 27. 6. 2000, Voleský proti Českej republike z 29. 6. 2004), a to práve v záujme rozvíjania, resp. obnovy vzťahu dotknutého rodiča so svojím dieťaťom. Povaha tohto konania preto podmieňovala prísnejšie hodnotenie jeho priebehu ústavným súdom z toho hľadiska, či v ňom došlo nečinnosťou alebo neefektívnou činnosťou k zbytočným priet'ahom (III. ÚS 488/2022).

9. V správaní sťažovateľiek ústavný súd identifikuje skutočnosť, ktorá mala určitý vplyv na dĺžku napadnutého konania, konkrétne päť návrhov na odročenia nariadeného termínu pojednávania,

z toho dvakrát došlo k predĺženiu konania iba o pár dní, no v troch prípadoch o dva až tri mesiace. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že ústavné sťažnosti sťažovateľiek mu boli doručené tri mesiace po tom, čo sťažovateľka navrhla odročenie pojednávania práve z dôvodu mimosúdnych jednaní, ako aj na skutočnosť, že napadnuté konanie napokon vyústilo do súdom schválenej rodičovskej dohody.

10. Pokiaľ ide o samotný postup mestského (resp. predtým okresného) súdu, ústavný súd upriamuje pozornosť na celkovú dĺžku napadnutého konania, ktoré trvalo na jedinom stupni sústavy súdov štyri roky. Vo veciach starostlivosti súdu o maloletých nemožno bez ďalšieho takéto obdobie považovať za akceptovateľné.

11. Zo spisu mestského súdu sa ústavný súd presvedčil, že v priebehu napadnutého konania sa uskutočnili pojednávania 27. mája 2021 a 4. novembra 2021, pojednávanie nariadené na 21. február 2023 bolo odročené z dôvodu doručenia podstatných návrhov sťažovateľky, ako aj otca v krátkom čase pred jeho termínom. Posledné pojednávanie sa uskutočnilo 3. apríla 2025, na ktorom mestský súd schválil rodičovskú dohodu. Desať termínov pojednávania bolo zrušených, z tohto v štyroch prípadoch z dôvodu na strane zákonnej sudkyne a piatich z dôvodov na strane sťažovateľiek. V úvode konania boli termíny nariaďované s časovým odstupom približne šesť mesiacov. O šesť mesiacov sa konanie predĺžilo v súvislosti s prenesením miestnej príslušnosti.

12. V kontexte uvedeného ústavný súd dáva opakovane do pozornosti, že zbytočné prietahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou a nesústredenou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (m. m. II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08). Zároveň zdôrazňuje, že pod mimoriadnou starostlivosťou, ktorú má súd venovať konaniu vo veciach maloletých, nemožno rozumieť priebežné vykonávanie procesných úkonov súdom, ale osobitnú dôležitosť v tomto type konania nadobúda predovšetkým kvalitatívna stránka týchto úkonov, ktoré by mali efektívne smerovať k usporiadaniu pomerov účastníkov konania, keďže záujem dotknutého maloletého dieťaťa, na ktorý sa má v konaní v prvom rade prihliadať, je mať kontakt s oboma rodičmi, pokiaľ sú riadne výchovne spôsobilí (I. ÚS 99/2021, I. ÚS 368/2021).

13. Ústavný súd na doplnenie poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej nie je možné prenášať technicko-organizačné problémy štátnych orgánov (zavedenie tzv. súdnej mapy) na účastníkov konania, čo platí o to viac, ak to má za následok porušenie ich základných práv alebo slobôd (porov. napr. I. ÚS 40/2025).

14. Ústavný súd preto uzatvára, že napadnuté konanie prednostného typu trvajúce na jedinom stupni sústavy súdov štyri roky vykazuje zbytočné prietahy, ktorými došlo k porušeniu základného práva sťažovateľiek na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

15. Keďže napadnuté konanie je v čase prerokovania ústavnej sťažnosti právoplatne skončené, ústavný súd nepostupoval podľa čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy a § 133 ods. 3 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) neprikázal mestskému súdu konať v ňom bez zbytočných prietahov, čo napokon ani sťažovateľky v ústavných sťažnostiach nenavrhovali.

V.

Priznanie primeraného finančného zadost'učinenia

16. Sťažovateľky v ústavných sťažnostiach navrhujú, aby ústavný súd každej z nich priznal primerané finančné zadost'učinenie 5 000 eur. Ústavný súd vzhľadom na okolnosti posudzovanej veci považoval za vhodné v súlade s čl. 127 ods. 3 ústavy a § 135 zákona o ústavnom súde priznať sťažovateľkám finančné zadost'učinenie, majúc pritom na pamäti, že cieľom priznania primeraného finančného zadost'učinenia je zmiernenie ujmy pociťovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, nie získanie iného majetkového prospechu. Pri určení primeraného finančného zadost'učinenia vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

17. Pri ustálení sumy finančného zadost'učinenia ústavný súd prihliadal primárne na celkovú dĺžku napadnutého konania v trvaní štyroch rokov iba na jedinom stupni sústavy súdov a na jeho prednostnú povahu, pričom v prejednávanej veci identifikoval dôvod na zníženie tejto sumy čiastočne z dôvodu správania sťažovateľiek (pozri bod 9 tohto nálezu) a čiastočne z dôvodu nižšej intenzity právnej neistoty v čase podania ústavných sťažností, keďže medzi sťažovateľkou a otcom maloletých už prebiehali jednanie o mimosúdnom riešení sporu a mestský súd napokon aj schválil ich rodičovskú dohodu. Vzhľadom na uvedené rozhodol o priznaní finančného zadost'učinenia každej zo sťažovateľiek 2 000 eur (bod 2 výroku tohto nálezu). Vo zvyšku požadovaného primeraného finančného zadost'učinenia ústavným sťažnostiam sťažovateľiek nevyhovelo (bod 4 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

18. Ústavný súd priznal sťažovateľkám (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 1 934,84 eur (bod 3 výroku tohto nálezu).

19. Ústavný súd priznal náhradu za dva právne úkony, t. j. prevzatie a prípravu zastupovania, podanie ústavnej sťažnosti v roku 2025. Odmena za jeden úkon právnych služieb za rok 2025 v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) predstavuje sumu 371 eur znížená pri zastupovaní druhej a ďalšej osoby o 50 % na 185,50 eur (§ 13 ods. 2 vyhlášky). Takto stanovená odmena spolu s režijným paušálom 2 x po 14,84 eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje pri troch sťažovateľkách sumu 1 573,04 eur za dva úkony uskutočnené v roku 2024, ktorú ústavný súd zvýšil o 23 % daň z pridanej hodnoty na 1 934,84 eur.

20. Ústavný súd zároveň dáva do pozornosti, že § 73 zákona o ústavnom súde svojou štruktúrou (vzťah odseku 1 a 3) právo na náhradu trov konania pred ústavným súdom nestavia do nárokovateľnej polohy (III. ÚS 209/2020, I. ÚS 238/2021).

21. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označenej v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júna 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu